

Oświadczenie złożone przez senatora Piotra Gruszczyńskiego oraz senatora Marka Konopkę na 67. posiedzeniu Senatu w dniu 17 grudnia 2010 r.

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej Katarzyny Hall

Szanowna Pani Minister!

Zgodnie z art. 42 pkt 2 ppkt 2a i 2b:

— nauczyciel szkoły podstawowej i gimnazjum, w tym specjalnych, jest obowiązany prowadzić zajęcia opieki świetlicowej lub zajęcia w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w wymiarze dwóch godzin w tygodniu;

— nauczyciel szkoły ponadgimnazjalnej, w tym specjalnej, jest obowiązany prowadzić zajęcia w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w wymiarze jednej godziny w tygodniu.

Według wymienionych przepisów, a także według stanowiska MEN w sprawie sposobu ich wykonywania, podjęcie decyzji w kwestii rodzaju zajęć, przydzielanie tych godzin do realizacji poszczególnym nauczycielom oraz rozliczanie tychże godzin należy do kompetencji dyrektora szkoły.

Brak odpowiedniego rozporządzenia MEN – stanowisko MEN zawiera bowiem informację, że nie stanowi ono wiążącej wykładni przepisów prawa – powoduje ogromny chaos i dowolną interpretację zapisów tego artykułu zarówno przez dyrektorów szkół, jak też przez poszczególne samorządy. Te tak zwane godziny karciane bardziej odpowiadają charakterem godzinom realizowanym w ramach pensum. Obowiązują także w szkolnictwie specjalnym i tam też budzą wiele wątpliwości, na przykład jak realizować te godziny z dziećmi dysfunkcyjnymi. Związkowcy postulują przeznaczenie tych tak zwanych godzin karcianych również na pracę na rzecz ucznia, a nie, jak do tej pory, obligatoryjnie na pracę z uczniem.

Konieczne wydaje się zatem także dokładne wyznaczenie i uszczegółowienie uprawnień i kompetencji dyrektorów w stosunku do uczniów, nauczycieli i pracowników administracji.

Kolejny istotny problem stanowi skomplikowany system płac nauczycielskich. Aktualnie na pensję nauczyciela składa się płaca zasadnicza z tabeli płac według awansu zawodowego – ok. 65% – oraz czternaście różnych dodatków. Zdarza się, że nauczyciel bez dodatkowych godzin nie osiąga minimum płacowego. ZNP w Gnieździe, obejmujący swoją działalnością czterdzieści sześć placówek oświatowych, nie jest w stanie sprawdzić wynagrodzeń nauczycielskich – czuwa nad tym RIO. Ponadto od 2009 r. gminy nie mają obowiązku uzgadniania regulaminów wynagradzania nauczycieli ze związkami zawodowymi.

Zastanawiająca jest luka w awansie zawodowym. Nauczycielem dyplomowanym zostaje się przeciętnie po dwunastu latach pracy i uzyskuje się maksimum płacowe funkcjonujące aż do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Samorządy coraz więcej dokładają do subwencji oświatowych, a jednocześnie od 2009 r. nie mają obowiązku uzgadniać regulaminu wynagradzania nauczycieli ze związkami zawodowymi. Nauczyciele zrzeszeni w ZNP wyrażają również stanowisko, że należy objąć subwencją oświatową także przedszkola – na przykład dwulatki czy objęte obowiązkiem przedszkolnym pięcioletki.

Jeszcze większy niepokój budzi pomysł nauczania blokowego, tak zwanego wiązania w pęczki, czyli łączenia szkół podstawowych z przedszkolami, gimnazjów z liceami, przekształcenia szkół zawodowych i techników w centra kształcenia zawodowego i ustawicznego, co wiąże się z olbrzymimi nakładami finansowymi, przekształceniami kadrowymi i organizacyjnymi.

Nauczyciele obawiają się też, że do 2012 r. nie osiągną zagwarantowanego im wzrostu wynagrodzeń w wysokości 50% – według podsumowania MEN: 2008 r. – 10%, 2009 r. – 10%, 2010 r. – 7% i planowane na rok 2011 również 7%.

W art. 74. Karty Nauczyciela czytamy: W dniu rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 14 października każdego roku, obchodzony będzie Dzień Edukacji Narodowej. Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty i jest on wolny od zajęć lekcyjnych. Ale w praktyce nie jest świętem, dniem wolnym od pracy, jest tylko dniem wolnym od zajęć dydaktycznych. Nauczyciel jest zobowiązany do pełnienia w tym czasie zadań opiekuńczych.

Jak wynika z tych kilku podanych przykładów, konieczne jest wprowadzenie czytelnego, jasnego prawa oświatowego likwidującego niespójności i skomplikowanie w dotychczasowych jego zapisach.

Zarządzeniem MEN nr 7 z dnia 23 marca 2010 r. powołany został zespół opiniodawczo-doradczy do spraw statusu zawodowego nauczycieli. Niestety, w tym zespole nie ma przedstawiciela nauczycielskich związków zawodowych. Do 24 listopada 2010 r. odbyło się siedem posiedzeń tego zespołu, a tylko 23 czerwca 2010 r. w jednym z nich brał udział przedstawiciel ZG ZNP – prezentacja „Jakość pracy nauczyciela”.

Zwracamy się do Pani Minister z prośbą o zajęcie stanowiska wobec przedstawionych przez nas problemów.

Z poważaniem
Piotr Gruszczyński
Marek Konopka